

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 10/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Lučivjanským, Murgašova 3, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 9/2013 a v konaní vedenom pod sp. zn. 24 D 514/2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Lučivjanským, Murgašova 3,

Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 9/2013 a v konaní vedenom pod sp. zn. 24 D 514/2011 (ďalej spolu aj „napadnuté konania“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou dedičského konania po zomrelom bratovi [REDACTED] (ako zákonná dedička v tretej skupine dedičov) vedeného okresným súdom od 16. augusta 2011 pod sp. zn. 24 D 514/2011, keď bolo vydané uznesenie o začatí konania. Okresný súd na základe návrhu [REDACTED] ktorá tvrdí, že je dcéra nebohého a popiera dedičské právo sťažovateľky, začal 21. januára 2013 konanie o určenie otcovstva k zomrelému domnelému otcovi, ktoré je vedené pod sp. zn. 17 C 9/2013.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 24 D 514/2011 zo 6. februára 2013 bolo dedičské konanie prerušené do právoplatnosti rozhodnutia o návrhu na určenie otcovstva v konaní sp. zn. 17 C 9/2013. Uznesením sp. zn. 17 C 9/2013 z 3. januára 2014 okresný súd nepripustil vstup sťažovateľky do konania, ktorého sa domáhala podaním z 22. októbra 2013, pretože sa rozhoduje o osobnom stave účastníkov – otca a dcéry. Uznesenie okresného súdu z 3. januára 2014 napadnuté odvolaním sťažovateľky bolo potvrdené Krajským súdom v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 29/2014.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľka má za to, že v konaní o určenie otcovstva k [REDACTED] vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 17 C/19/2012 (správne má byť 17 C 9/2013, pozn.) dochádza k priet'ahom v konaní.

Okresný súd Košice II návrh navrhovateľky zamietol dňa 30. 3. 2015, na základe čoho vyplýva, že [REDACTED] nie je dcéra poručiteľa a tak jedinou zákonnou dedičkou prichádza do úvahy navrhovateľka. Krajský súd v Košiciach rozhodnutím pod sp. zn.

8 Co/80/2015 zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie. Nový termín v predmetnej veci na súde prvej inštancie bol nariadený na deň 23. 3. 2017, ale pojednávanie bolo zrušené z dôvodu nahlásenia bomby na súde. Ani po uplynutí 7 mesiacov nebol nariadený nový termín pojednávania, čím dochádza zo strany súdu k prieťahom v konaní. Od podania návrhu o určenie otcovstva uplynuli vyše 4 roky a do dnešného dňa v predmetnej veci nebolo právoplatne rozhodnuté.

Pri predbežnom vyšetrení zo dňa 8. 12. 2011 bolo taktiež zistené, že predmetom dedenia, by mali byť aj nehnuteľnosti, ktorých bol poručiteľ ku dňu svojej smrti výlučným vlastníkom t. j. bytu č. 20 na 7. poschodí, vchod č. 8 obytného domu [REDAKOVANÉ] súp. č. [REDAKOVANÉ] nachádzajúcom sa na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] podielovým spoluvlastníkom spoločných častí a spoločných zariadení obytného domu [REDAKOVANÉ] súp.č. [REDAKOVANÉ] o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 134/100000 k celku, ktoré sú zapísané Okresným úradom Košice, katastrálnym odborom na [REDAKOVANÉ] a nachádzajú sa v k. ú. [REDAKOVANÉ]

Sťažovateľka návrhmi na ustanovenie správcu časti dedičstva zo dňa 6. 2. 2013 (pred tromi rokmi), návrhom zo dňa 02. 02. 2016 (pred 20 mesiacmi) a najnovšie návrhom zo dňa 27. 10. 2017 domáhala ustanovenia správcu časti dedičstva k predmetu dedičstva po nebohom [REDAKOVANÉ], a to nehnuteľnosti špecifikovanej v bode 11 - bytu č. 20 na 7. poschodí, vchod č. 8 obytného domu [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] nachádzajúce sa v k. ú. [REDAKOVANÉ]

Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 24 D/514/2011 zo dňa 21. 3. 2013 o prvom návrhu rozhodol tak, že neustanovil správcu časti dedičstva, a to z dôvodu, že zapečatenie bytu, ako majetkovej hodnoty patriacej do dedičstva je na potrebu ochrany dostačujúce a nie je potrebné ustanoviť jeho správcu. Okresný súd Košice II sp. zn. 24 D/514/2011-192 zo dňa 26. 04. 2016 o druhom návrhu rozhodol tak, že neustanovil správcu časti dedičstva z dôvodu, že poplatky za byt, ktoré navrhovateľka platí si môže uplatniť ako pohľadávku voči [REDAKOVANÉ] v prípade, ak bude právoplatne rozhodnuté, že táto je dedičkou po poručiteľovi ako zákonnej dedičky z tretej zákonnej dedičskej skupiny. O treťom návrhu doposiaľ nebolo rozhodnuté.

Sťažovateľka má za to, že kvôli prieťahom a nedôvodnej nečinnosti Okresného súdu Košice II, do dnešného dňa nie je právoplatne rozhodnuté v konaní o určenie otcovstva pod

sp. zn. 17 C/9/2013, čo má vplyv na prerušené dedičské konanie pod sp. zn. 24 D/514/2011, v ktorom sťažovateľka je v prípade negatívneho rozhodnutia v súvisiacom konaní jedinou dedičkou. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že po uplynutí vyše polroka od zrušeného pojednávania Okresný súd Košice II priet'ahmi v konaní pred Okresným súdom Košice II sp. zn. 17 C/19/2012 sa odd'aluje rozhodnutie v dedičskom konaní.

Od januára 2013 nedošlo k vydaniu právoplatného meritórneho rozhodnutia a tým nedošlo k náležitej súdnej ochrane práv a právom chránených záujmov sťažovateľky.

Od marca roku 2017 (odkedy bolo zrušené pojednávanie) nebol nariadený ani len nový termín pojednávania.

Za takýchto podmienok sťažovateľka stratila vieru v spravodlivé a promptné rozhodnutie vo veci.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 17 C 9/2013 (sťažovateľka v navrhovanom petite zjavne nesprávne uvádza, že ide o konanie vedené pod sp. zn. 17 C 19/2012, pozn.) a pod sp. zn. 24 D 514/2011, prikázal okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 19/2012 bez zbytočných priet'ahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť jej trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom pod sp. zn. 24 D 514/2011

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane pripomína, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy,

v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že posudzované dedičské konanie, v rámci ktorého sťažovateľka vystupuje ako účastníčka konania, bolo prerušené uznesením sp. zn. 24 D 514/2011 zo 6. februára 2013, a to až do právoplatného skončenia konania o určenie otcovstva vedeného pod sp. zn. 17 C 9/2013, ktoré dosiaľ ešte nebolo právoplatne skončené.

V nadväznosti na uvedené zistenie ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol platný a účinný v čase vydania uznesenia sp. zn. 24 D 514/2011 zo 6. februára 2013 o prerušení napadnutého konania (ako aj podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku – § 162 a nasl.; pozn.), predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť všeobecného súdu z dôvodu existencie zákonnej prekážky v konaní ústavný súd neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09 atď.), a teda v čase právoplatného prerušenia konania neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nečinnosť okresného súdu, ktorá má oporu v rozhodnutí o prerušení konania z relevantného dôvodu, nemá charakter pochybenia v postupe súdu v podobe zbytočných prietahov, ale ide o zákonom predpokladaný stav konania, preto by ústavný súd ani po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 9/2013

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva tiež skutočnosť, že ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania aj návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou.

O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom, resp. stranou napadnutého konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti (pozri napr. IV. ÚS 476/2013).

V konaní o určenie otcovstva vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 C 9/2013 sťažovateľka nemá procesné postavenie účastníčky, resp. strany konania. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na zistenie, že príslušné všeobecné súdy právne záväzným spôsobom (uznesenie okresného súdu sp. zn. 17 C 9/2013 z 3. januára 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 Co 29/2014 z 30. apríla 2014, pozn.) rozhodli o nepripustení vstupu sťažovateľky do konania o statusovej otázke navrhovateľky (domnelej dcéry).

Vzhľadom na to, že v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 9/2013 sťažovateľka nie je účastníčkou (stranou) konania, nie je ani oprávnenou osobou na podanie sťažnosti proti postupu okresného súdu v označenom konaní, pretože jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v ňom nie je priamo dotknuté („nie je v hre“). Na tom nič nemení skutočnosť, že ústavný súd nevidí dôvod na spochybnenie tvrdenia sťažovateľky o tom, že dĺžka

prebiehajúceho konania o otázke domnelého otcovstva zomrelého má objektívne vplyv na predĺženie konania o dedičstve, avšak z tejto skutočnosti nemožno odvodzovať jej oprávnenie na podanie sťažnosti smerujúcej proti konaniu, v ktorom nemá status účastníka konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako podanú zjavne neoprávnenou osobou podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2018